

67 § Lausunto Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksesta, Pielavesi

Ylä-Savon ympäristölautakunta 18.6.2024 § 67

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta lausuu Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksesta seuraavaa:

Tuulivoimaloiden sijainti on muuttunut kaavaehdotukseen YVA-vaiheen jälkeen. Luonnosvaiheen ja kaavaehdotuksen tuulivoimaloiden sijoituspaikkojen vertailu on hankalaa, kun aineistossa ei ole esitetty yhdistelmäkarttaa, jossa näkyisi muutokset. Kaavaehdotuksen liitteenä on uudet näkymäalueanalyysit sekä melu- ja välkeselvitykset, mutta niissä ei ole esitetty voimaloiden sijoituspaikkojen muutoksen vaikutuksen arviointia. Luonto- ja linnustoselvitystä ei ole päivitetty. Kaavaselostuksesta ei käy ilmi, miksi voimaloiden sijoituspaikkaa on muutettu.

Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa, että hankkeen maisemavaikutukset ovat merkittävät. Kaavaselostuksessa ei ole tarkasteltu maisemavaikutusten vähentämistä esimerkiksi voimaloiden lukumäärää vähentämällä ja/tai niiden enimmäiskorkeutta rajoittamalla, kuten yhteysviranomainen on päätelmässään tuonut esille. Hankkeen jatkosuunnittelussa ja kaavoituksessa tulisi tarkastella nämä vaihtoehdot.

Melumallinnuksen havaintopisteillä meluarvot ovat lähellä 40 dB:n rajaa 7 kiinteistöllä ja yhdellä kiinteistöllä ohjearvo ylittyy. Kaavaehdotuksessa ei ole riittävästi huomioitu kohteita, joissa selvitysten perusteella ollaan lähellä meluarvon ylittymistä. Välkemallinnusten perusteella vuotuinen välkevaikutus ylittää kahdeksan tunnin ohjearvon yhden lähialueen rakennuksen kohdalla ja toisella kiinteistöllä arvo on lähellä kahdeksan tunnin ohjearvoa. Mahdolliset melu- ja välkehaitat tulisi estää ennakoon, eikä vasta voimaloiden rakentamisen jälkeen naapurussuhdelain nojalla. Ympäristölautakunta muistuttaa, että mikäli voimaloiden melu tai välke aiheuttaa naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa naapurustossa, voidaan yksittäiset voimat vaatia luvitettavaksi myöhemmin ympäristönsuojelulain nojalla.

Keisarinkankaan (0859516) 2-luokan pohjavesialue sijaitsee vain noin sadan metrin etäisyydellä suunnitellusta sähkönsiirtoreitistä. Hankealueella on useita lähteisiä ympäristöjä, joista osa on ennallistettu ja osa varsin luonnontilaisia. Pohjavesialueen ja lähteiden tila ei saa vaarantua rakentamisen johdosta.

Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että osayleiskaavan kaavaehdotukseen koko osayleiskaava-aluetta koskeviin kaavamääräyksiin lisättäisiin, seuraavaa:
1) Mikäli toteutettava voimala eroaa malliltaan tai mittasuhteiltaan kaavassa tutkitusta voimalatyypistä, tulee melu- ja välkemallinnukset tehdä rakennuslupavaiheessa uudestaan toteutettavaksi valitulla voimalamallilla. 2) Tuulivoimaloiden, tuulivoimaloiden huolto- ja rakentamisteiden sekä nykyisten perusparannettavien teiden ja maakaapeleiden sijoittamisessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja 3) Tuulivoimaloiden mahdolliselle purkamiselle on haettava purkulupa rakennusvalvontaviranomaiselta. Nämä lisäykset lautakunta näkee tarpeellisena, sillä niillä ehkäistään mahdollisia ympäristöhaittoja.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Hujanen puh. 040 017 3345 ja
ympäristöjohtaja Martti Veteli puh. 040 027 1193

Pielaveden Muntterinkankaan tuulivoimayleiskaava on tullut vireille teknisen lautakunnan (nyk. ympäristön ja asumisen lautakunta) 21.12.2021 tekemällä päätöksellä.

Ehdotusvaiheessa on esitetty, että kaavassa mahdollistetaan tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi 350 metriä ja alueelle sijoitettaisiin enimmillään 20 tuulivoimalaa, joista 17 sijoittuisi Pielaveden kunnan puolelle ja 3 Keiteleen kunnan puolelle.

Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen lautakunta pyytää lausuntoa 1.7.2024 mennessä Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta kaavoitusta koskevasta ehdotusvaiheen kaava-aineistosta, joka on nähtävillä Pielaveden kunnan verkkosivulla osoitteessa: <https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavat/vireilla-olevat-yleiskaavat/vireilla-olevat-tuulivoimaosayleiskaavat/>.

Ylä-Savon ympäristölautakunta on lausunut 19.10.2023 § 67 tuulivoimahankkeen YVA-lain mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja tuulivoimayleiskaavan luonnoksesta.

Pohjois-Savon ELY-keskus on antanut 10.1.2024 YVA-hankkeen

yhteysviranomaisena perustellun päätelmän, jossa on lausuttu mm. seuraavaa:

"Hankkeella voidaan arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön. Vaikutukset nousevat merkittäviksi hankealueen laajuudesta johtuen. Hankkeen toteutuessa pääosin metsätalouskäytössä olevan hankealueen maankäyttö muuttuu pysyvästi tai pysyväisluonteisesti teollisempaan suuntaan. Vaikutusten merkittävyyttä lisää se, että sijainnista johtuen hanke vaikuttaa maankäyttöön kahden kunnan alueella. Lisäksi hankkeen toteutuminen edellyttää maakuntakaavan muuttamista eli käytännössä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 (2. vaihe) päivityksen lainvoimaisuutta.

Voimaloiden lukumäärästä ja suunnittelussa korkeudesta johtuen hankkeella voidaan arvioida olevan todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia maisemaan. Kaavoitusvaiheessa on mahdollista vielä tarkastella, onko hankkeen maisemallisia vaikutuksia tarpeellista vähentää voimaloiden lukumäärää vähentämällä ja/tai niiden enimmäiskorkeutta rajoittamalla.

Edellä mainittujen lisäksi huomionarvoista on, että arviointiselostuksen mukaan joillakin melumallinnuksen havaintopisteillä meluarvot ovat lähellä 40 dB:n rajaa. Hankkeen jatkosuunnittelussa ja kaavoituksessa tulee huomioida myös ne kohteet, joissa selvitysten perusteella ollaan lähellä ko. arvojen ylittymistä. Vastaavaa suunnittelulähtökohtaa tulee noudattaa myös välikkeen osalta, vaikkei ko. vaikutukselle olekaan laissa säädettyjä raja- tai ohjearvoja.

Tulevassa kaavoituksessa kuten myös rakennuslupia myönnettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota myös mahdollisiin onnettomuus- ja poikkeustilanteisiin varautumiseen. Kaavaselistuksesta sekä rakennuslupahakemuksista tulee pyytää lausunnot myös pelastusviranomaiselta.

Hankkeella voidaan arvioida olevan kohtalaisia vaikutuksia luontoon jo hankkeen laajuudesta johtuen. Jatkosuunnittelussa on riittävin selvityksin ja tarpeen vaatiessa hankesuunnitelmaa muokkaamalla varmistuttava mm. siitä, että hankkeesta ei aiheudu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia alueen pesimälinnustolle, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille tai uhanalaisille ja/tai rauhoitetuille kasvilajeille tai luontotyypeille, kuten vesiluonto, lähteet purot ja norot.

Yhteysviranomaisen arvioi Muntterinkankaan tuulivoimahankkeen vaikutukset rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta valtaosin vähäisiksi.

Näkymäanalyysissä on tunnistettu hankkeen mahdollisella vaikutusalueella

sijaitsevat kulttuuriperintökohteet. Hankealueella ei sijaitse arvokkaita maisema-alueita, eikä hankealueella ole arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön alueita tai kohteita."

Muntterinkankaan tuulivoimayleiskaavan vaikutustenarviointi on tehty osana hankkeen YVA-menettelyä. Pielaveden puolelle sijoittuva osayleiskaava perustuu kumpaankin YVA-hankevaihtoehtoon, koska sekä hankevaihtoehdossa VE1 että VE2 Pielaveden kunnan alueella on 17 tuulivoimalaa. YVA-vaiheen jälkeen voimalasijoittelua on tarkistettu, mutta voimaloiden lukumäärä on pysynyt samana.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen lautakunta